

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15021974	Fonteboa	Coristanco	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
COM	Comercio e márketing	CSCOM01	Transporte e loxística	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0627	Xestión administrativa do comercio internacional	2022/2023	6	187	187
MP0627_13	Contexto actual do comercio internacional	2022/2023	6	27	27
MP0627_23	Proceso de administración relativo ao comercio internacional	2022/2023	6	80	80
MP0627_33	Xestión alfandegueira	2022/2023	6	80	80

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MANUEL NIETO GARCÍA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O perfil do título, e por extensión do estudante que cursa e supera os estudos do ciclo formativo ao que se refire esta programación, ven determinada pola súa competencia xeral, que consiste en "organizar, xestionar e controlar as operacións do transporte de mercancías e de persoas nos ámbitos nacional e internacional, e en planificar e xestionar as actividades loxísticas dunha empresa, dacordo coa normativa e cos obxectivos establecidos pola dirección da empresa, nun marco da calidade, seguridade e respecto medioambiental". Deste xeito, as capacidades que o estudante adquire por medio das competencias xerais e específicas garda íntima relación co ámbito produtivo onde se desenvolverá a súa labor profesional.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Aspectos básicos do comercio internacional dende a Unión Europea		7	4
2	Organización do comercio internacional. Pilares e barreiras económicas e comerciais		10	6
3	Medidas de política comercial e rexímenes administrativos		10	6
4	Orixe das Mercadorías	Orixe, acordos UE, Factura Comercial	20	10
5	Clasificación Arancelaria das mercadorías	Xeneralidades: mercadoría, nomenclatura e código, TARIC	20	10
6	Impostos Especiais, IVA	Xeneralidades, Tipos, IVA	20	10
7	Valor da mercadoría en aduana : DUA	Conceptos básicos, DUA, métodos	20	10
8	Contrato de Compra-venta internacional	C/V CCI, Incoterms 2020	15	9
9	Destinos e rexímenes aduaneros das mercadorías na UE	Entrada e saída da mercadoría na aduana comunitaria, Destinos aduaneros, rexímenes, exp	10	6
10	O seguro da mercadoría no Comercio Internacional	Riscos, contrato, traspaso risco s/INC 2020	15	9
11	Expediente completo de exportación	Presentación exp Exportación, Documentación, Facturación transitario	20	10
12	Expediente completo de importación	Presentación exp importación, Documentación, Facturación transitario	20	10

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Aspectos básicos do comercio internacional dende a Unión Europea	7

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Determina institucións e organismos relacionados co comercio internacional, e analiza as súas principais funcións.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Analízase a estrutura de balanza de pagamentos, diferenciando as balanzas que a compoñen.
CA1.2 Clasifícanse as funcións das institucións e dos organismos económicos principais de ámbito internacional.
CA1.3 Analízase o proceso de integración económica internacional, diferenciando os niveis de integración.
CA1.4 Analízase o proceso de integración económica europea e a súa repercusión no comercio comunitario.
CA1.5 Identifícanse as institucións comunitarias, e as súas principais funcións e competencias.
CA1.6 Analízase o marco xurídico comunitario e identifícanse as normas con incidencia no intercambio comercial.

4.1.e) Contidos

Contidos
Balanza de pagamentos: concepto e estrutura.
Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE).
Fondo Monetario Internacional.
Banco Mundial.
Outros organismos internacionais que afectan o comercio.
Unión Europea: institucións e marco xurídico.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Organización do comercio internacional. Pilares e barreiras económicas e comerciais	10

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Determina institucións e organismos relacionados co comercio internacional, e analiza as súas principais funcións.	NO
RA2 - Organiza un sistema de información eficaz para as operacións de compravenda internacional, utilizando as ferramentas informáticas axeitadas.	SI
RA3 - Recoñece as barreiras ao comercio internacional, analizando a normativa que as regula.	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.5 Identifícaronse as institucións comunitarias, e as súas principais funcións e competencias.
CA2.1 Elaboráronse bases de datos para as operacións de comercio internacional.
CA2.2 Confeccionáronse ficheiros mestres de clientes e provedores.
CA2.3 Elaborouse a información que habitualmente solicita o cliente ou o provedor nas operacións de compravenda internacional.
CA2.4 Realizouse o mantemento e a actualización das bases de datos de clientes e provedores.
CA2.5 Elaboráronse informes sobre clientes e/ou provedores a partir das bases de datos dispoñibles.
CA2.6 Aplicouse a normativa legal e fiscal do país de destino da mercadoría que se vaia exportar.
CA2.7 Procesouse e arquivouse adecuadamente a información xerada nas operacións de compravenda internacional realizadas para a súa posterior utilización en futuras operacións.
CA3.1 Analizáronse as barreiras arancelarias á importación de mercadorías e outras medidas de efecto equivalente.
CA3.2 Analizáronse os principais instrumentos de protección comercial de natureza cuantitativa, que limitan ou restrinxen as importacións de mercadorías.
CA3.3 Analizouse a función do arancel de alfándegas como instrumento de protección e a súa repercusión sobre o comercio internacional.
CA3.4 Identifícaronse as medidas de defensa da competencia internacional aplicables no marco da OMC.
CA3.6 Caracterizáronse as principais barreiras técnicas e administrativas ao comercio.

4.2.e) Contidos

Contidos
Organización Mundial de Comercio (OMC).
Organización para a Cooperación e o Desenvolvemento Económico (OCDE).
Proceso de integración económica: niveis e fases de integración. Integración europea e integracións económicas internacionais.
Unión Europea: institucións e marco xurídico.

Contidos

Fontes de información sobre comercio internacional. Identificación de organismos e institucións que facilitan información.

Instituto de Comercio Exterior (ICEX).

Cámara de Comercio Internacional. Bases de datos.

Obtención de información a través de internet.

Diseño, utilización e mantemento de bases de datos de clientes e provedores.

Sistemas de comunicación con clientes e provedores.

Sistemas de arquivo de documentación xerada nas operacións de comercio internacional.

Diseño, utilización e actualización de bases de datos con información das operacións de comercio internacional.

Barreiras arancelarias á importación de mercadorías: arancel de alfándegas e medidas de efecto equivalente.

Barreiras non arancelarias. Restricións cuantitativas á importación.

Medidas de defensa da competencia.

Medidas de salvagarda.

Barreiras técnicas e administrativas á importación: certificados de normalización, homologación e control de calidade; certificados sanitarios, fitosanitarios e veterinarios; certificados SOIVRE e CITES, etc.

Barreiras fiscais.

Instrumentos de protección das exportacións.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Medidas de política comercial e rexímenes administrativos	10

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Recoñece as barreiras ao comercio internacional, analizando a normativa que as regula.	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analizáronse as barreiras arancelarias á importación de mercadorías e outras medidas de efecto equivalente.
CA3.2 Analizáronse os principais instrumentos de protección comercial de natureza cuantitativa, que limitan ou restrinxen as importacións de mercadorías.
CA3.5 Caracterizáronse as cláusulas de salvagarda e as medidas de vixilancia, analizando os casos en que procede a súa aplicación na Unión Europea.
CA3.7 Determináronse as medidas de apoio e fomento ás exportacións.

4.3.e) Contidos

Contidos
Política agrícola común (PAC). Instrumentos de protección das exportacións. Política comercial común. Réxime de comercio das importacións e das exportacións.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Orixe das Mercadorías	20

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza os procedementos administrativos das operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición, con interpretación da normativa.	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse as diferenzas entre unha importación e unha introdución, e entre unha exportación e unha expedición.
CA1.2 Identifícanse os documentos que se requiren nas operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición, así como os procedementos para a súa tramitación e xestión, e os organismos e os elementos implicados.
CA1.3 Determinouse a orixe das mercadorías e a documentación que se require para a súa acreditación.
CA1.9 Analizouse o sistema de declaración estatística das operacións intracomunitarias (INTRASTAT).

4.4.e) Contidos

Contidos
Normativa europea alfandegueira básica: CAC, CAM e regulamento de aplicación.
Orixe das mercadorías: Criterios para a atribución da orixe: orixe preferencial e non preferencial. Xustificación ou acreditación da orixe: certificados de orixe para a exportación e para a importación.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Clasificación Arancelaria das mercadorías	20

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza os procedementos administrativos das operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición, con interpretación da normativa.	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.4 Determinouse o valor en alfándega de diversas mercadorías.
CA1.5 Efectuouse a clasificación arancelaria das mercadorías.
CA1.9 Analizouse o sistema de declaración estatística das operacións intracomunitarias (INTRASTAT).

4.5.e) Contidos

Contidos
Arancel de alfándegas: estrutura e tarifas. Arancel integrado comunitario.
Valoración en alfándega das mercadorías: métodos. Declaración de valor en alfándega (documento DV1).

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Impostos Especiais, IVA	20

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza os procedementos administrativos das operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición, con interpretación da normativa.	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.6 Determináronse os impostos e outros tributos que gravan as operacións de comercio internacional que integran a débeda alfandegueira.
CA1.9 Analizouse o sistema de declaración estatística das operacións intracomunitarias (INTRASTAT).

4.6.e) Contidos

Contidos
Fiscalidade do comercio exterior nas alfándegas: caso particular de Canarias, Ceuta e Melilla.
Débeda alfandegueira e garantías.
Operacións intracomunitarias. Sistema Intrastat.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Valor da mercadoría en aduana : DUA	20

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza os procedementos administrativos das operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición, con interpretación da normativa.	NO

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Identifícanse os documentos que se requiren nas operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición, así como os procedementos para a súa tramitación e xestión, e os organismos e os elementos implicados.
CA1.3 Determinouse a orixe das mercadorías e a documentación que se require para a súa acreditación.
CA1.7 Determinouse a débeda alfandegueira de diferentes mercadorías e as súas garantías.
CA1.8 Recoñécéronse os procesos administrativos de xestión alfandegueira.
CA1.9 Analizouse o sistema de declaración estatística das operacións intracomunitarias (INTRASTAT).

4.7.e) Contidos

Contidos
Arancel de alfándegas: estrutura e tarifas. Arancel integrado comunitario.
Valoración en alfándega das mercadorías: métodos. Declaración de valor en alfándega (documento DV1).
Débeda alfandegueira e garantías.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Contrato de Compra-venda internacional	15

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Elabora e cobre a documentación necesaria para as operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición de mercadorías.	NO

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Interpretáronse as cláusulas que se inclúen nos contratos de compravenda internacional e confeccionouse o contrato de compravenda.
CA1.3 Supervisouse a documentación comercial e administrativa correspondente a unha operación de comercio internacional, e comprobáronse as condicións pactadas no contrato.
CA1.4 Cubríronse os documentos de xestión alfandegueira de diversas operacións de compravenda internacional.

4.8.e) Contidos

Contidos
Aplicación informática de xestión administrativa e alfandegueira das operacións de importación e exportación.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Destinos e reximenes aduaneros das mercadorías na UE	10

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Elabora e cobre a documentación necesaria para as operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición de mercadorías.	NO

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.5 Realizouse a xestión alfandegueira de operacións relativas a distintos réximes alfandegueiros.
CA1.6 Utilizouse un paquete informático de xestión administrativa para a obtención da documentación necesaria para as operacións de compravenda internacional.

4.9.e) Contidos

Contidos
Xestión alfandegueira das importacións e das exportacións: normativa.
Procedemento de xestión alfandegueira ou despacho de importacións e exportacións. Presentación da mercadoría: declaración sumaria; declaración de entrada e/ou saída ENS e EXS. Presentación da declaración de importación e exportación. DUA e demais documen
Aplicación informática de xestión administrativa e alfandegueira das operacións de importación e exportación.
Réximes económicos alfandegueiros: normativa aplicable; procedemento e documentación necesaria para a súa xestión.
Outros destinos alfandegueiros: normativa, documentación e procedemento de xestión.
Operador económico autorizado

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	O seguro da mercadoría no Comercio Internacional	15

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Elabora e cobre a documentación necesaria para as operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición de mercadorías.	NO

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Confeccionáronse os documentos comerciais, de transporte e de seguro que se requiren nas operacións de compravenda internacional.
CA1.4 Cubríronse os documentos de xestión alfandegueira de diversas operacións de compravenda internacional.

4.10.e) Contidos

Contidos
Xestión alfandegueira das importacións e das exportacións: normativa.
Procedemento de xestión alfandegueira ou despacho de importacións e exportacións. Presentación da mercadoría: declaración sumaria; declaración de entrada e/ou saída ENS e EXS. Presentación da declaración de importación e exportación. DUA e demais documen
Aplicación informática de xestión administrativa e alfandegueira das operacións de importación e exportación.
Réximes económicos alfandegueiros: normativa aplicable; procedemento e documentación necesaria para a súa xestión.

4.11.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
11	Expediente completo de exportación	20

4.11.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Elabora e cobre a documentación necesaria para as operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición de mercadorías.	NO

4.11.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Supervisouse a documentación comercial e administrativa correspondente a unha operación de comercio internacional, e comprobáronse as condicións pactadas no contrato.
CA1.4 Cubríronse os documentos de xestión alfandegueira de diversas operacións de compravenda internacional.

4.11.e) Contidos

Contidos
Procedemento de xestión alfandegueira ou despacho de importacións e exportacións. Presentación da mercadoría: declaración sumaria; declaración de entrada e/ou saída ENS e EXS. Presentación da declaración de importación e exportación. DUA e demais documen Aplicación informática de xestión administrativa e alfandegueira das operacións de importación e exportación.

4.12.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
12	Expediente completo de importación	20

4.12.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Elabora e cobre a documentación necesaria para as operacións de importación e exportación, e de introdución e expedición de mercadorías.	NO

4.12.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Supervisouse a documentación comercial e administrativa correspondente a unha operación de comercio internacional, e comprobáronse as condicións pactadas no contrato.
CA1.4 Cubríronse os documentos de xestión alfandegueira de diversas operacións de compravenda internacional.

4.12.e) Contidos

Contidos
Procedemento de xestión alfandegueira ou despacho de importacións e exportacións. Presentación da mercadoría: declaración sumaria; declaración de entrada e/ou saída ENS e EXS. Presentación da declaración de importación e exportación. DUA e demais documen Aplicación informática de xestión administrativa e alfandegueira das operacións de importación e exportación.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Terase en conta o establecido na Orde do 12 de xullo de 2011, pola que se regula o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial, de xeito que para este módulo a cualificación será numérica, entre un e dez, sen decimais. Consideraranse positivas as puntuacións iguais ou superiores a cinco puntos, deste xeito o nivel competencial segundo a valoración obtida a través dos instrumentos e procedementos plantexados para tal fin será o seguinte:

Moi Competente: de 9 a 10 (Sobresáinte)

Competente: de 7 a < 9 (Notable)

Aceptable: de 5 a < 7 (Aprobado)

Non competente: < 5 (Suspenso)

O alumno, en cada proba, práctica ou traballo realizado, obterá un valor numérico sen decimais. Unha vez recompiladas todas as notas dos diferentes instrumentos realizados ao longo do proceso formativo, a ponderación para obter a cualificación competencial anterior realizarase do seguinte xeito:

AVALIACIÓN:

A avaliación, que será continua e formativa, como se indicou anteriormente, servirse de catro pilares fundamentais: Os tests pre-diagnósticos, a observación do docente sobre o traballo no aula del alumno, a elaboración de tarefas asignadas o alumno, e a realización de probas obxectivas o remate de cada Unidade Didáctica e de cada trimestre.

Para obter unha cualificación positiva no módulo deberá superarse cada unidade didáctica, que se valorará de 0 a 10 tendo en conta o peso de cada criterio de avaliación. Haberá que superar todos os mínimos exigibles e obter como mínimo un 5 en cada unidade. A cualificación final do módulo será o resultado da suma da cualificación das unidades didácticas una vez ponderadas polo peso que cada unha de elas ten no conxunto do módulo (ver peso en apartado correspondente).

O alumno, en cada proba, práctica ou traballo realizado, obterá un valor numérico sen decimais. Una vez recompiladas todas as notas dos diferentes instrumentos realizados ó longo do proceso formativo, a ponderación será a que se indica a continuación:

Proba Escrita: 60%

Taboas de Observación (Lista de Cotexo; Escala de Avaliación): 30%

Outros (Taboa de Indicadores): 10%

Así pois, atendendo ao exposto, o alumno, finalmente atopará un valor numérico sen decimais. Polo tanto, a cualificación final que se outorgara ao estudante representará de xeito criterial (basease nos criterios establecidos) e sumativa o nivel de competencia adquirido.

Para superar o módulo que nos ocupa é necesario superar de xeito independente as tres unidades formativas das que se compoñe, nas que se agrupan un conxunto de elementos curriculares que teñen sentido entre si e que teñen unha finalidade terminal, isto quere dicir que para cada unha obterase unha cualificación final e, se esta é maior que 5 superase a unidade formativa así cualificada, polo cal outorgarase a súa acreditación, aínda que non se haxa superado o módulo formativo (neste caso por ter na outra unidade formativa unha cualificación inferior a 5).

A avaliación continua require a asistencia regular do alumnado ás clases e ás actividades programadas, de tal xeito que é un requisito para poder avaliarse, deste xeito o alumnado perderá o dereito a esta avaliación continua cando acumule un 10% ou máis de faltas de asistencia non xustificadas no módulo, neste caso serían 19 sesións, pois este cómputo é sobre o total de sesións (cada unha de 60 minutos), así pois, se sucede esta casuística non se lle poderá contar para a súa avaliación a puntuación do traballo permanente polo que se realizará unha proba final extraordinaria.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Aqueles alumnos que non cumpran en termos globais os mínimos esixibles establecidos en cada unidade didáctica nos cadros previamente expostos segundo os criterios de avaliación reflectidos no Decreto autonómico ao respecto, e en función do criterio do profesor ao respecto,

segundo a súa avaliación, terá dereito a unha acreditación obxectiva da recuperación ao comezo do trimestre seguinte cando non supere satisfactoriamente o trimestre inmediatamente anterior, a excepción do terceiro trimestre, que, do mesmo xeito que se indica anteriormente, terá unha proba obxectiva de recuperación ao rematar o curso. De non superarse dalgún dos trimestres dun xeito ou doutro, realizarase unha proba final obxectiva na que se recollerán todos os contidos vistos no curso académico que haberá que superar para superar o módulo.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Todos aqueles alumnos que, por falta de asistencia a clase (máis do 10% do total das horas lectivas), indisciplina, ou outros que non permitan o seguimento e o progreso académico, serán avaliados da seguinte forma:

Aqueles trimestres nos que si teñan dereito á avaliación continua, e que resulten superados segundo a avaliación daranse como aprobados.

Aqueles para os que non se cumpra o requisito de avaliación continua deberán ser superados por unha proba obxectiva ao comezo do trimestre seguinte (agás no terceiro, que obviamente se realizará ao final do curso). De non superarse dalgún dos trimestres dun xeito ou doutro, realizarase unha proba final obxectiva na que se recollerán todos os contidos vistos no curso académico que haberá que superar para superar o módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para conseguir resultados satisfactorios con esta programación, faise fundamental realizar unha avaliación constante e continua desta. Ao longo do curso escolar poderase realizar cambios debido a posibles incidencias, como incorporacións de alumnado ou cambios no previsto a traballar nas diferentes unidades didácticas debido a imprevistos nos que resulte imprescindible modificar, suprimir ou realizar novas actividades. É necesario avaliar ademais do alumnado ao propio docente, e consecuentemente o funcionamento da súa propia programación. Para elo, débese reflexionar cómo avaliar se o que se está facendo estase facendo do mellor xeito posible, e isto ten a súa complexidade, xa que na aula soamente estarán o profesor e o propio alumnado. Así pois, ou ben sistematizamos a avaliación, cuantificando os resultados e eliminando a subxectividade propia dunha autoavaliación cualitativa e o fai un mesmo, ou ben o terá que facer o alumnado, deste xeito para o módulo de Transporte Internacional de mercadorías dentro do ciclo formativo de Técnico Superior de Transporte e Loxística, esta avaliación referida á labor do profesor, levarase a cabo de xeito mixto. Para o primeiro, avaliarase a práctica educativa a través dunha reflexión propia, estará plantexado de xeito moi sistemático, así elaborase unha táboa onde verán establecidos os ítems de avaliación sobre o que se pretende avaliar da propia práctica e unha escala de logro, que se cumprimentará ao rematar cada unidade didáctica, para, deste xeito, comparar cómo evoluciona o propio traballo e cuantificar os resultados. Para o segundo, a avaliación por parte dos alumnos, realizarase unha enquisa escrita e anónima, como por exemplo un formulario a través da plataforma Doodle, onde as preguntas serán no seu primeiro plantexamento pechadas, non terán como suxeito ao profesor e referiranse ás actividades, recursos, avaliación, metodoloxías, etc. intentando así obter respostas o menos sesgadas posible, e encamiñadas a avaliar a práctica docente, que é en definitiva o que se quere valorar.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Da avaliación inicial do curso valoraranse aqueles alumnos/as que poidan ter dificultades (alumnos/as que superaron o BAC con dificultade, ciclos medios) e aqueles outros que poidan ter vantaxe (alumnos/as de ciclos afíns ou mesmo alumnos/as de Universidade).

Ao comezo das actividades do curso académico, o equipo docente realizará unha sesión de avaliación inicial do alumnado, que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno/a, así como as súas capacidades.

Así mesmo, deberá servir para orientar e situar ao alumnado en relación co perfil profesional correspondente.

Nesta sesión, o profesor que se encargue da titoría, dará a información dispoñible sobre as características xerais de grupo ou sobre as circunstancias especificamente académicas ou persoais, con incidencia educativa de cantos alumnos e alumnas o compoñen.

Para este fin, o alumnado deberá realizar unha proba escrita (para demostrar os coñecementos que ten co devandito módulo), e entregar ao profesor unha ficha cos datos persoais, especialmente indicando a formación previa (Bacharelato, outro ciclo formativo, Universidade).

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

A diversidade é unha característica intrínseca dos grupos humanos, independentemente de que, existan uns patróns cognitivos, afectivos e conductuais con certas semellanzas. Cando falamos de atención á diversidade falamos do conxunto de accións educativas que serven para personalizar o proceso de aprendizaxe atendendo a diferentes factores persoais ou sociais.

Atenderase ao establecido no Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación.

A aula para a que se programa é heteroxénea, estando esta diversidade determinada por diferentes factores propios aos alumnos como son: as diferentes idades do alumnado, ao ser unha etapa que non se cursa a unha idade concreta, atopamos na aula diferentes idades cronolóxicas (entre 18 e 30 anos) e polo tanto, con diferente nivel de madurez; as diferentes experiencias laborais, con algúns alumnos que xa traballaron; as diferentes etapas de procedencia (Licenciada en Filoloxía Inglesa, Titulación de Técnico ou título de Bacharelato), o que implica que o seu nivel de coñecemento inicial sexa tamén diferente; os diferentes ritmos de aprendizaxe dentro do grupo, estas diferenciacións provocarán que o alumnado aprenda a diferentes ritmos, e que alumnos para aprender os mesmos contidos necesiten máis tempo ou máis repeticións que outros; os distintos intereses ou motivacións xa que para algúns dos alumnos da aula este ciclo formativo non era a súa primeira opción; e o diferente nivel sociocultural, ao provir de diferentes contextos sociais ou países.

Para atender as circunstancias anteriormente expostas, e ante as necesidades que poidan surxir, realizaranse as adaptacións necesarias en colaboración co Departamento de Orientación. Estas adaptacións ao tratarse de Formación Profesional serán de reforzo educativo, non significativas, podendo afectar á utilización dos recursos, metodoloxía (agrupamentos flexibles e desdobres) ou ao xeito de plantexar a clase, pero non se poderán modificar nin os contidos, nin os resultados de aprendizaxe, ni os criterios de avaliación, xa que os referentes a alcanzar deben de ser os mesmos, en definitiva, isto quere dicir que o alumno aprenderá o mesmo, pero doutro xeito.

A L.O.M.C.E. dinos que, dentro desta diversidade, poderán darse casos de alumnos con necesidades específicas de apoio educativo, é dicir, dentro da heteroxeneidade propia que antes mencionouse pode haber alumnos que necesiten apoios educativos adicionais. Este curso, nesta aula cabe destacar un caso que necesitará levar a cabo diferentes medidas de apoio: trátase dun alumno estranxeiro, o cal ten dificultades coa fala, escritura e lectura do castelán, así como un baixo nivel de coñecementos previos pola distinta realidade sociocultural da que proven, pero con moi boa capacidade de aprendizaxe, de xeito que adaptaremos os materiais e os exames ao idioma inglés, ademáis de realizar titorías de reforzo, para reforzar a difícil comprensión de tecnicismos dado á barreira idiomática.

En caso de que para algún dos alumnos, unha vez realizada a avaliación psicopedagóxica pertinente, tras considerar que as adaptacións ordinarias non fosen suficientes, levarase a cabo a única medida extraordinaria autorizada na Formación Profesional segundo o Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da Formación Profesional do sistema educativo de Galicia, para axeitarnos aos alumnos con necesidades educativas de apoio específico, que consistirá en realizar unha flexibilización modular, de xeito que se dividirán os módulos para cursar o ciclo en máis anos, neste caso en tres, para o que se pedirá a autorización correspondente.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O apartado 9 do Anexo XIII da Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial, invita a promoción de valores axeitados para os futuros profesionais dependendo do ciclo formativo cursado, por medio da promoción de certas actitudes, o fomento de conductas e a potenciación das formas de actuar que para a programación do curso deste Ciclo Formativo enuméranse:

- Autonomía no desenvolvemento das actividades e iniciativa na toma de decisións.

- Perseverancia para a consecución de obxectivos e tolerancia á frustración.
- Coidado da saúde e do propio benestar do traballador.
- Respeto polo medioambiente, a través da reciclaxe e o consumo responsable de elementos funxibles, electricidade e auga.
- Tolerancia e civismo, dentro do entorno laboral próximo e cos provedores, clientes e prestadores de servizos, tendo en conta as diferenzas culturais que poidan existir
- Colaboración e traballo en equipo.
- Emprendimento.
- Civismo.
- Empatía.

Toda a serie de actitudes e condutas sinaladas serán fomentadas e promovidas a través do propio traballo na aula:

- Actividades de traballo cooperativo e colaborativo.
- Participación de todos os alumnos nas exposicións de contidos e exercicios nas clases.
- Elaboración de actividades de xeito individual.
- Traballo en parellas.

En canto á empatía (se lle consultarán ao alumnado as decisións e negociaranse éstas en base a acordos, amosando cercanía para axudarlles a resolver calquera tipo de problema tanto académico como persoal; realizaranse debates, perfectamente organizados, cun tempo para buscar a información, e logo levar a cabo a simulación do debate cunha fase introductoria, tempo de refutacións e conclusións pero se sorteará a postura a defender soamente con 5 minutos de antelación ao comezo da simulación, fomentando así a capacidade para poñerse no lugar do outro independentemente das súas crenzas)

Aproveitaranse as visitas e conferencias de certos colectivos (ecoloxistas, inmigrantes, persoas con discapacidade, deportistas locais, Policía Nacional,...) ao noso centro para reflexionar uns minutos na clase.

Ademais, se concienciará no uso axeitado dos medios facilitados polo Centro (os ordenadores persoais serán de uso frecuente), a reciclaxe de todo o material posible (papel, cartuchos de tinta da impresora, etc.), o consumo responsable de suministros (auga nos aseos, atención sobre o encendido e apagado dos ordenadores e luces na aula, etc.). Por último, penalizarase a aqueles discentes que amosen actitudes intolerantes ou pouco cívicas hacia os seus compañeiros, docentes ou personal do centro.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Ademais dos contidos curriculares, que son os prescritivos da programación, o futuro Técnico Superior en Transporte e Loxística ten que ter un conxunto de actitudes, comportamentos axeitados, civismo, etc. para desempeñar a súa profesión e adaptarse, incluso contribuir a mellorar o ecosistema propio da mesma, e que normalmente non virán establecidas no currículo, ao non ser contidos teóricos/prácticos propiamente ditos senón que será o profesor quen tratará de fomentalos transversalmente a través das súas formas de facer, e a través do xeito de traballar o proceso de ensinanza-aprendizaxe, intentando promover de xeito inherente a éste a adquisición no alumnado destes comportamentos aos que nos referimos e que un futuro traballador debe ter.

Polo anteriormente exposto, deberase ter en conta o ámbito no cal deberán traballar os futuros Técnicos Superiores en Transporte e Loxística. O profesor gozará de autonomía no desenvolvemento da súa labor como docente para promover estes hábitos, con certa relevancia para o alumnado deste ciclo formativo. Non se fará referencia neste apartado á programación do módulo específico de Transporte Internacional de mercadorías, por tratarse de valores transversais a todos os módulos que integran o ciclo, o cal está amparado normativamente na Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial. Dentro desta autonomía de procederes para fomentar actitudes necesarias, primeiro claro está, como cidadán (desenvolvemento persoal e integral do alumnado), pero tamén como traballador Técnico Superior en Transporte e Loxística, e en definitiva para ambas, faise esencial fomentar a lectura, tanto polo anteriormente exposto, sendo a lectura comprensiva e analítica base para desempeñar a maioría de tarefas que terán que resolver estes futuros traballadores, como para axudar a entender e superar con éxito os retos educativos e profesionais que terán que afrontar ao longo da súa continua formación e carreira profesional, así para elo planificaranse actividades durante o desenrolo das unidades didácticas que favorezan esta competencia lectora.

Promoverase o análise diario ou semanal de noticias de actualidade buscadas en prensa ou medios dixitais que teñan que ver cos contidos que se estén tratando, para posteriormente analizar criticamente e establecer a relación cos contidos a desenvolver; proporase que eles envíen a un mail da aula noticias escritas relacionadas co ámbito laboral para seleccionar e serán tratadas na clase; unha vez ao mes haberá dous sesións seguidas de 50 minutos de clase na biblioteca do centro para avanzar en traballos e que manexen a bibliografía escrita; farase unha visita a Biblioteca e Arquivo de Galicia, como cabeceira de referencia do sistema de arquivos da comunidade, ubicado na Cidade da Cultura en Santiago de Compostela (aproitando esta visita para ver tamén o centro de emprendedores alí ubicado); e se promoverá unha lectura trimestral de libros (incrementando pouco a pouco a dificultade lectora) relacionados co ámbito que nos ocupa (se poderán ler na aula nas horas de biblioteca); esta actividade valorarase coincidindo coa última proba final escrita do trimestre, na que unha das preguntas versará sobre o mesmo.

Otro de los elementos transversales actitudinales fundamentales para el futuro titulado del ciclo para el que se realiza esta programación, será el manejo y conocimiento de las nuevas tecnologías de la información, como se apuntó en la introducción grosso modo, estamos en un momento histórico de avances tecnológicos continuos, y estos determinan a su vez, cambios constates en la estructura y la organización del trabajo, de modo que si estamos formando futuros trabajadores será vital que estos se adapten en consonancia a estos cambios, y para ello deberán de dominar estas herramientas tecnológicas, que además estarán presentes de manera inevitable en su día a día. De esta forma, las TIC serán la base sobre la que soportaremos la mayoría de actividades que desarrollaremos dentro y fuera del aula (G-Mail, G-Drive (para hacer trabajos colaborativos), foro del módulo, Doodle, ¿) y darán soporte a muchas de las metodologías propuestas (Flipped Classroom, Mapas Conceptuales, E- Portafolio). Nunha ou duas das sesións da semana traballarase na aula de informática e propoñeranse actividades para facer busqueda de información e dominio

de páxinas web de institucións oficiais necesarias para desempeñar a futura profesión (VIES, TARIC, ICC, Ministerio de Trabajo, Barreras Comerciales, Europass, INCUAL, etc.).

Visitas a empresas e alternancias nas mesmas